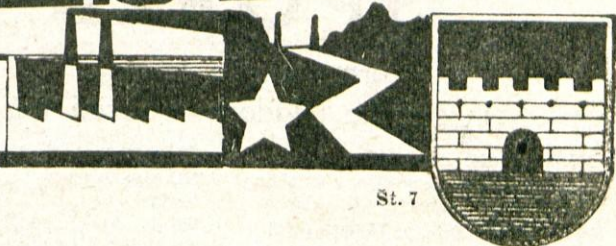

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VI.

Tržič, 1. maja 1957

Št. 7

Maj živi 1. maj

PRAZNIK SOLIDARNOSTI MEDNARODNEGA PROLETARIATA!

Svoj tradicionalni praznik dela — 1. maj — praznuje letos svetovni proletariat v znamenju povečane solidarnosti in povečane aktivnosti za končno zmago idej socializma, v borbi proti razrednemu izkoriščanju in vojno - hujskaški politiki imperialističnih vojn.

To povečano solidarnost svetovnega proletariata je omogočil povratak k revolucionarnim idejam Marksa, Engelsa in Lenina in razpust kominforma, ki je na začetku sicer odigral pozitivno vlogo v revolucionarni akciji vsega svetovnega proletariata, kmalu pa se je spremenil v oviro na poti k zmagi socialističnih idej.

Jugoslovanski proletariat, ki je zadnja leta osamljeno vodil borbo za zmago idej Marksa, Engelsa in Lenina, ob letošnjem 1. maju z zadoščenjem ugotavlja pravilnost svoje politike in zvestobe idejam revolucionarne borbe, ki je dobila med ostalim svetovnim proletariatom vse priznanje.

Prav je, da se ob praznovanju 1. maja spomnimo prvih začetkov njegovega praznovanja.

Delavski razred je zaradi nečloveškega izkoriščanja od buržoazije kmalu spoznal, da mora z vsemi sredstvi voditi boj za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma in da bo s svojo osvoboditvijo osvobodil hkrati vse delovne množice vsakršnega izkoriščanja človeka po človeku.

1. maj so posamezne delavske organizacije v kapitalističnem svetu praznovale spočetka kot svečan praznik, ali kmalu se je ta dan spremenil v dan propagande in akcije za vse delavske organizacije. V Avstraliji je bil 1. maj sprejet kot delavski praznik že leta 1856, ko je bil tam z zakonom določen 8-urni delavnik. Na kongresu ameriške federacije organiziranih delavcev je bil 1884 sprejet sklep, da bodo le-ti prav tako kakor v Avstraliji zahtevali od delodajalca priznanje 8-urnega

delavnika. 1. maja 1886 je dejansko nastalo silno gibanje za pravice delovnega razreda in za 8-urni delavnik, ko je bilo več kot pet tisoč stavk, s katerimi je delavstvo podkrepilo svoje zahteve in jih v večji ali manjši meri tudi izbojevalo. Buržoazija se je prestrašila tega organiziranega nastopa delavskega razreda in se je zaradi tega poslužila nasilja, da zlomi odpor delavcev proti izkoriščanju. Stavkajoče delavce je neusmiljeno pobijala. Neki delavski list v Chicagu je takrat zapisal: »Kri pobitega proletariata kliče po maščevanju! Na strahovlado belih je treba odgovoriti s strahovlado rdečih!«

Na kongresu ameriške delavske zveze, ki so se ji pridružile še mnoge druge delavske organizacije, je bil leta 1888 sprejet sklep, da se boj za 8-urni delavnik nadaljuje, in od takrat ameriško delavstvo praznuje 1. maj kot praznik borbe.

Leto dni zatem, leta 1889, prav ob 100-letnici velike buržoazno-demokratske revolucije v Franciji, je Engels v Parizu sklical ustanovni kongres internacionale, na katerem je bil sprejet sklep, da se 1. maj praznuje kot delavski praznik v počastitev

spomina na pokol mehiških delavcev. 1. maj 1890. leta pa se je že slavil na obeh kontinentih kot praznik revolucionarne razredne borbe, na katerem so ogromne množice delavstva pokazale vso svojo udarno moč, s katero je razpolagal internacionalni proletariat. Princip praznovanja 1. maja, ki je bil sprejet samo za leto 1890, se je na željo proletariata v raznih delih Evrope praznoval v znaku nepomirljive razredne borbe in v znaku boja proti eksploatatorjem. Leto dni kasneje pa je bil 1. maj ob internacionalnem kongresu v Bruslju proglašen kot praznik borbe internacionalnega revolucionarnega proletariata. Treba pa je vedeti, da se je evropski proletariat moral v vsaki državi posebej boriti za svoje pravice in za svoj praznik 1. maj. Tako je praznovanje 1. maja prešlo v tradicijo delavskega razreda in zajema iz leta v leto vse širši obseg.

Kljub različnim stremljenjem v delavskem gibanju 1. maj nikoli ni izgubil svojega revolucionarnega pomena kot praznik solidarnosti mednarodnega proletariata, kot praznik borbe proti kapitalističnemu in imperialističnemu izkoriščanju — za osvoboditev izpod jarma kapi-

tala in za zgraditev nove družbe na temeljih znanstvenega socializma. Zgodovina 1. maja je pravzaprav zgodovina delavskega gibanja, njegovih uspehov, pa tudi njegovih porazov. Če je proletariat leta 1891 praznoval 1. maj z zahtevo po 8-urnem delavniku, pa se je njegova udarna moč do prve svetovne vojne že toliko okrepila, da je bilo prvomajsko geslo takrat: Vojna vojni! Do takrat je ves svetovni proletariat praznoval 1. maj ponosno, zaradi izdajstva socialne demokracije, ki je podprla lastno buržoazijo, da je lahko začela in nadaljevala prvo svetovno vojno, pa je najbolj revolucionarni del proletariata leta 1917 že imel v Rusiji za seboj prvo fazo proletarske revolucije in postavljaj zahtevo po zrušenju buržoazne oblasti in po diktaturi proletariata. Obe zahtevi je ruski proletariat skupno s proletariatom ostalih narodov carske Rusije uresničil še istega leta v veliki socialistični oktobrski revoluciji.

Razcep, ki je nastal v vrstah proletariata po prvi svetovni vojni zaradi izdajstva socialne demokracije, je bil vzrok da svetovni proletariat ni več praznoval 1. maja enotno, pa tudi vzrok neštetim porazom, ki jih je delavski razred doživljal od lastne buržoazije. Fašizem, nacizem, vojaške diktature in druge oblike nasilnih kapitalističnih vlad so z vsemi sredstvi zatirale praznovanje 1. maja kot praznika internacionalnega revolucionarnega proletariata, mu skušale odvzeti značaj revolucionarnega praznika in ga spremeniti v praznik hlapčevanja proletariata lastni buržoaziji.

Druga svetovna vojna je zrušila fašizem in nacizem, zrušila tudi celo vrsto reakcionarnih vlad, pod vodstvom komunističnih partij pa so nastale nove socialistične države, v katerih je proletariat zlomil nasilje buržoazije in začel graditi novo družbo brez razrednega izkoriščanja.

Svojim članom, sodelavcem in vsemu delovnemu ljudstvu trziške občine čestita ob 1. maju

Turistično društvo
v Tržiču

Jože Vevar

Pesem maju

Mesec maj najlepši je v letu,
vse brsti in vse je v cvetu.
Narava se v zelenje je odela:
prvi maj praznujemo kot praznik dela.

Potem sledi še zgodovinski dan:
petnajsti maj je naše zmage dan!
Se v naša srca naselila je pomlad
in je pregnala mrak in hlad.

Nad Kumrovcem je zarja vstala,
ko mati velikega siná nam je dala:
petindvajseti je maj veselja dan,
ko Tito svoj praznuje rojstni dan.

Mesec maj najlepši je v letu,
vse brsti in vse je v cvetu.

Svojim sodelavcem, naročnikom in bralcem ter vsemu prebivalstvu trziške občine čestitata ob 1. maju, prazniku dela

uredništvo in uprava
»Trziškega vestnika«

SPORED

praznovanja 1. maja
in meseca mladosti v občini Tržič

Nedelja, dne 21. aprila:
Pričetek tekmovanja z zračno puško za pionirje.

Ponedeljek, dne 22. aprila:
Taborniški teden, ki bo trajal do 28. aprila 1957.

Četrtek, dne 25. aprila:
Koncert glasbene šole v dvorani »Svobode« s pričetkom ob 19.30. uri.

Petek, dne 26. aprila:
Nagradno streljanje z zračno puško.
Ob 11. uri dopoldne slavnostna akademija gimnazije v Cankarjevem domu.
Ob 20. uri slavnostna akademija s sodelovanjem DPD »Svoboda« in glasbene šole.

Od 26. do 28. maja šahovsko prvenstvo in razni turnirji.

Sobota, dne 27. aprila:
Ob 15.30. uri ocenjevalna vožnja za pionirje na Cankarjevi cesti.
Ob 18. uri predavanje s filmom; prireja Turistično društvo v dvorani »Svobode«.
Ob 20. uri priredi dramska sekcija DPD »Svoboda« komedijo »Skupno stanovanje« v Cankarjevem domu.

Nedelja, dne 28. aprila:
Ob 11. uri mednarodni veselesalom na Zelenici.
Ob 17. uri vaje v plezanju in reševanju na Dovžanovi skali; priredi PD Tržič.

Torek, dne 30. aprila:
Ob 19. uri promenadni koncert in slavnostno zborovanje na Trgu svobode. — Kresovi in ognjemet.

Sreda, dne 1. maja:
Ob 5. uri budnica.
Od 9. ure dalje ljudsko rajanje pri gostišču Ljubelj; prevoz zagotovljen.
Zabave v vseh planinskih postojankah; prevoz zagotovljen.
Odhod ob 7., 8. in 9. uri iz pred PD Tržič.
Skupinski izlet motoristov.

Petek, dne 3. maja:
Ob 15.30. uri turnir v rokometu na nogometnem igrišču.
Tekmovanje v kegljanju med aktivnimi oficirji garnizona v Križah in rezervnimi oficirji.

Sobota, dne 4. maja:
Obisk odreda predvojaške vzgoje v garnizonu v Križah; odhod ob 15. uri.

Nedelja, dne 5. maja:
Spretnostna vožnja z Mopedi za pionirje.

Šahovski dvoboj SD Tržič : SD Jesenice v dvorani »Svobode«.
Od 5. do 11. maja gospodinjski teden s predavanji; prireja Društvo za napredek gospodinjstva.

Torek, dne 7. maja:
Od 15. ure dalje prvenstvo v namiznem tenisu v TVD »Partizan«.

Petek, dne 10. maja:
Prvenstvo strelcev z vojaško in MK puško na strelišču.

Nedelja, dne 12. maja:
Ob 10. uri spomladanski motokros.

Sreda, dne 15. maja:
Ob 14.30. uri prvenstvo v lahki atletiki na nogometnem igrišču.

Petek, dne 17. maja:
Turnir v odbojki med sindikalnimi podružnicami na nogometnem igrišču.

Nedelja, dne 19. maja:
Pričetek gasilskega tedna; prireja občinska gasilska zveza.
Ob 10. uri vožnja z avtomobilčki za pionirje.

Sreda, dne 22. maja:
Ob 15. uri spomladanski kros za vse tržiške športnike; štart na nogometnem igrišču.

Četrtek, dne 23. maja:
Pričetek III. zleta gorenskih tabornikov.

Petek, dne 24. maja:
Ob 16.30. uri spomladanski kros s streljanjem za vse športnike.

Sobota, dne 25. maja:
Ob 15. uri športni dan odreda predvojaške vzgoje.
Ob 19. uri večer s tabornim ognjem in filmom pod smučarsko skakalnico.

Nedelja, dne 26. maja:
Izlet TVD »Partizan« v naravo.
DPM priredi izlet za šolsko mladino v razne kraje s sodelovanjem vseh ostalih organizacij.

Nogometna tekma NK Tržič : NK Krim Ljubljana.

Nedelja, dne 2. junija:
Ocenjevalna vožnja motoristov in vožnja v neznanu.
Poleg teh prireditev bodo še lokalne prireditve na terenu, katere bodo priredili odbori SZDL.

Na vse prireditve, tekmovanja in zabave vabljeni!

Pripravljali odbor

S KONFERENCE NAŠIH BORCEV

Okoli 100 delegatov kvartirnih in vaških odborov ZB NOV tržiške občine in več gostov, med njimi predsednik okrajnega odbora ZB NOV, tov. Bertonec - Johan, je v dvorani »Partizana« v soboto, 30. marca z zanimanjem poslušalo poročila upr. in nadzornega odbora občinskega odbora ZB NOV.

Po krajšem komentarju najvažnejših zunanje in notranje političnih dogodkov v preteklem letu je predsednik, tovariš Jagodic - Krstan v svojem poročilu prešel na delo tržiške organizacije ZB v preteklem letu.

Iz analize dela v kvartirnih in vaških odborih, v katere je vključenih 980 borcev, je razvidno, da delo nekaterih odborov še ni zadovoljivo.

Delo občinskega odbora je razdeljeno po komisijah. V preteklem letu je komisija za spomeniško dejavnost pomagala pri odkritju spomenika v Križah in spominskih plošč v Bistrici in v Čevrčcah. Komisija za zgodovinsko dejavnost v preteklem letu ni bila preveč delavna, saj ni zbrala skoraj nič zgodovinskega gradiva iz NOB. Komisija za izvenarmadno vzgojo je dosegla neki napredek, toda v

bodoče bo treba skrbeti za obrambno vzgojo vsega prebivalstva. Komisija za prošnje in pritožbe ni imela posebnih preglavic. Najlepše priznanje pa pripada tej organizaciji za vszorno skrb, ki jo posveča otrokom padlih borcev, saj so ti otroci najbolje oskrbovani med vsemi otroki na Gorenjskem. Samo lansko leto je bilo obdarovanih 300 otrok, 65 jih je šlo na taborjenje. Organizacija ima v stalni oskrbi okoli 25 otrok itd. Žal dajejo nekateri teh otrok s slabimi uspehi v šoli skupnosti dokaj slabo zahvalo.

Iz poročila tajnika tov. Zupana in diskusije povzemamo še nekaj važnih misli. Nič kolikokrat je bila na raznih občnih zborih in konferencah poudarjena potreba po sodelovanju (tudi v našem časniku je v poročilih s konferenc ta beseda že stalni refren) in tako je bilo tudi na tej konferenci poudarjeno, da organizacija ne sodeluje dobro z drugimi organizacijami. Posebno se kaže želja po sodelovanju s SZDL. Zelo razveseljiva pa je misel, naj bi namesto centralnega spomenika padlim borcem iz tržiške občine zgradili dom ZB, v katerem bi imele svoje prostore tudi druge množične organizacije, ki

zaradi pomanjkanja skupnih prostorov ne morejo uspešno delati. Dalje je tov. Cerar naglasil, da bo morala ZB več storiti za to, da se odpre muzej NOB. »Zalostno je tudi,« je dejal tov. Cerar, »da se nekateri člani ZB pustijo vplivati od raznih reakcionarnih elementov.«

S spontanim aplavzom so delegati pozdravili govor predsednika okrajnega odbora ZB NOV, tov. Bertonec - Johana, ki je poudaril vlogo in pomen ZB pri naši socialistični graditvi ter naglasil, da imajo vse organizacije skupen cilj — izboljšati življenjsko raven našega delovnega človeka. Seveda spričo raznih težav to ni lahko ustvarljivo, vendar so naše perspektive zelo ugodne. Pohvalil je skrb ZB za otroke padlih borcev, hkrati pa je kritično ocenil delo nekaterih komisij, ki bi lahko veliko več storile. Med bodočimi nalogami te organizacije naj bo tudi ta, da izda zbornik NOB tržiške občine.

Pred zvezo borcev je vsekakor zelo pestra dejavnost, ki bo pa zadovoljivo razgibana le, če bodo člani sodelovali s takim poletom, ki smo ga videli v dobi narodnosvobodilne borbe in po vojne graditve.

O DELU NAŠE MLADINE V PODJETJIH

Pred nedavnim je občinski komitee ljudske mladine v Tržiču sklical posvetovanje voditeljev mladinske organizacije v tovarnah, ki se ga je udeležil tudi sekretar okrajnega komiteja LMS, tov. Marijan Rožič. Tako posvetovanje je vsekakor zelo koristno za reševanje problemov v mladinski organizaciji, pa tudi izmenjava mnenj in izkušenj med obč. komitejem in voditelji mladine v podjetjih obojim koristi. Zato je nerazumljivo, da so se posvetovanja udeležili samo zastopniki štirih tovarn: bombažne predilnice in tkalnice, tovarne obutve »Peko«, tovarne kos in srpov in tovarne finega pohištva.

O smernicah za delo v mladinski organizaciji je govoril tov. Marijan Rožič, ki je med drugim poudaril, da tega dela ne bomo opravili brez sodelovanja vse mladine in podpore ostalih političnih in množičnih organizacij in da je treba velike požrtvovalnosti, če hočemo mladinsko organizacijo postaviti na tisto visoko mesto, ki ji pripada v naši socialistični družbeni ureditvi.

KAJ JE POKAZALA ANKETA OKRAJNEGA KOMITEJA?

Okrajni komitee je po smernicah VIII. kongresa razpisal anketo o stanju mladinske organizacije v podjetjih. Iz odgovorov nanjo posnemamo:

V bombažni predilnici in tkalnici zavzemajo mladinci važno mesto pri povečanju proizvodnje, saj so presegli normo za 10 odstotkov in tudi plače so se jim izboljšale za 7,9 odstotkov. V delavskem svetu je 7 mladincev. Skoraj neverjetno pa je, da nihče od mladincev ni sodeloval pri analitski oceni delovnih mest. Anketa je tudi pokazala, da je vse premalo mladine vključene v ZKJ.

Mladina tovarne »Peko« je presegla povprečno normo za 15

odstotkov. Preko 40 odstotkov mladine je zaposlene pri kvalificiranem delu v tovarni. Lepo je tudi, da je v tej tovarni mladina sodelovala pri analitski oceni delovnih mest. Še bolj razveseljivo pa je, da je več članov ZKJ in delavskega sveta zastopanih v vodstvu mladine te tovarne. Toda noben mladinec letos še ni bil sprejet v članstvo ZKJ. Mladina tovarne »Peko« sodeluje največ v »Svobodi« (šah, pevska sekcija) in pri »Partizanu«.

Za mladino v tovarni kos in srpov je značilno, da skoraj nič ne sodeluje v drugih organizacijah, odborih ali svetih in da imajo v svojih vrstah samo dva člana ZKJ. Pač pa je v delavskem svetu zastopanih kar za dovolj število mladine (5). Norme pa presegajo kar za 110 odstotkov.

V tovarni finega pohištva sicer ni zaposlene veliko mladine, vendar je čudno, da v delavskem svetu ni nobenega mladince in da je samo en mladinec član ZKJ (sta pa dva predlagana v članstvo ZKJ). Kluba mladih proizvajalcev nimajo. V političnih organizacijah (razen SZDL) ne sodelujejo, pač pa pri športnih društvih in v »Svobodi«. Udeležba na mladinskih sestankih je zadovoljiva, kar je dokaz, da ima mladina voljo do dela.

Iz odgovora na anketo vidimo torej, da politične organizacije v podjetjih premalo ideološko vzgajajo mladino in jo premalo pripravljajo za sprejem v ZKJ in da mladinska organizacija v nekaterih podjetjih nima tiste pomembnosti, kot ji pripada. Treba bo tudi v vseh tovarnah ustanoviti klub mladih proizvajalcev. Prav tako bo treba pritegniti več mladine v druge organizacije in društva in ji posredovati tudi več kulturne zabave.

DPM JE PODALO OBRAČUN SVOJEGA DELA

V soboto, 20. marca, je podalo obračun svojega dela v preteklem letu eno najpomembnejših društev v naši novi stvarnosti, Društvo prijateljev mladine, od katerega je v nemajhni meri odvisno, kakšna bo naša mladina in s tem — naša bodočnost sploh.

Občnega zbora društva se je udeležilo skrajno pičlo število Tržičanov in je skromna udeležba prvi hip napravila na vse prisotne zelo mučen vtis. Toda ta občutek je kmalu splahnel, ko je pregled društvenega dela v lanskem letu pokazal, da z društvom sodeluje in se njegovih predavanj udeležuje razvešeno veliko število ljudi. In na teh prireditvah ravno je poudarek društvenih prizadevanj ne toliko na kakšni pompozni izvedbi občnega zbora, katerega naloga je reševati v glavnem le organizacijska vprašanja, kar opravi končno lahko tudi ožji krog sodelavcev.

Poročilo o delu društva v lanskem letu je podal predsednik, direktor Janko Regvat, ki je v prvem delu svojega govora v tehtnih besedah podal nekaj natehtnih misli o pomenu društva v naši skupnosti, pri čemer je zlasti poudaril, da je vzgoja mladine stvar vse družbe in ne morda le posameznih vzgojiteljev. Nato je prešel na poročilo o opravljenem delu, v katerem je kritično ocenil izvedbo posameznih društvenih prireditev in društvene dejavnosti sploh. Čeprav so navzoči vse to delo

društva spremljali z živim zanimanjem že sproti in ga večidel poznali, je poročilo o izvršenem delu vendar presenetljivo; tako ogromna in vsestranska je bila društvena dejavnost. Društvo je imelo otroka vse leto neprestano pred očmi in mu nudilo nešteto možnosti za vse: da se lepo razvija in telesno krepki (na letovanjih in izletih), da se kulturno obogati (z obiskom gledaliških predstav), da se vključuje v našo stvarnost (ob praznovanjih naših praznikov, da se pozabava (na maskeradah) in še in še. Pravtako pa je društvo vse leto imelo pred očmi tudi njihove starše in jih vabilo k mnogoterim predavanjem o vzgoji, v vzgojno posvetovalnico in tako dalje, da bi tako priskrbelo otrokom tudi pravilno vzgojo. In udeležba na teh predavanjih je bila, kot že rečeno, zelo lepa, tako da sadovi tega prizadevanja gotovo ne bodo izostali.

S svojim delom bo društvo nadaljevalo s še večjo vnemo in še večjo izkušnostjo, pri čemer bo poskrbelo zlasti za še trdnije vezi z društvi, ki se tudi ukvarjajo z mladino, s taborniki, s »Partizanom«, z gasilci itd. Tako so člani DPM in zastopniki teh društev sklenili ob koncu razgovora, ki se je razvil po predsednikovem poročilu.

Novemu odboru, ki je bil na občnem zboru nato izvoljen, želimo pri izvrševanju teh nalog čimvečji uspeh!

Pomen občinske poklicne posvetovalnice

Poklicna posvetovalnica ima nalogo, da skrbi za pravilno usmerjanje mladine v poklice, tako da upošteva poleg sposobnosti kandidata tudi potrebe po naraščaju v posameznih poklicih. Tudi pri tržiški občinski posvetovalnici za delo je taka poklicna posvetovalnica, ki daje staršem in otrokom informacije o možnostih za uk ali zaposlitev v posameznih poklicih v tržiški občini ali v kranjskem okraju. Poklicna posvetovalnica dela brezplačno in za starše ter otroke neobvezno. V lanskem letu se je poslužilo občinske poklicne posvetovalnice 25 mladincev, ki v šoli oz. v uku uspešno napredujejo. En sam primer neuspeha smo doživeli pri mladincu, ki je na željo

staršev moral vstopiti v nezaželeni poklic. Pri občinskem ljudskem odboru so letos razveljavili že tri učne pogodbe mladincev, ki niso hoteli ostati v poklicu, v katerega so morali vstopiti na zahtevo staršev. Poklicna posvetovalnica je začela voditi točno evidenco o vseh prostih mestih. Vsak kandidat za poklic bo zdravniško pregledan in šele potem bo posvetovanje, v kateri poklic naj se mladinec vključi. Seveda pa naj bi pregledu in posvetovanju vedno prisostvovali tudi starši, da se vsi seznanijo z možnostmi in okolnostmi, ki so za dobro rešitev vprašanja potrebne. Starši in otroci naj se obračajo le na posvetovalnico za delo!

Tržič se je poklonil spominu Storžčevih žrtev

V petek, 29. marca smo Tržičani praznovali žalostno obletnico. Ta dan je poteklo dvajset let, kar je na severni strani Storžca snežni plaz zasul devet mladih tržiških smučarjev. To je bila ena največjih nesreč mladega slovenskega smučarskega športa.

Tržiško planinsko društvo je hotelo prirediti 29. marca 1937 svoje alpske smučarske tekme na plazu pod Škarjevim robom. Tekmovalci so se vzpenjali s

planine v Jesenju na start. Po novo zapadlem snegu se je 28 mladih tekmovalcev dvigalo okrog poldneva proti Škarjevemu robu. Hodili so v dveh skupinah. Nenadoma je nad njimi silno zaropotalo in snežni plaz je zdrvel navzdol. Številni tekmovalci so se znašli sredi snežnega plazu, ki je pokopal pod sabo zlasti vso prvo skupino, od katere je ostal živ le eden, tov. Avgust Primožič.

29. marca proti večeru so se letos - tržiški planinci zbrali pred svojim lokalom in skupno s taborniki, smučarji, gasilci, z godbo in zastopniki organizacij ter društve krenili v sprevedu skozi Tržič na pokopališče. Tu je bila žalna komemoracija.

Ko je pod vodstvom ravnatelja tov. Zazvonila pevski zbor »Svoboda« zapel dve žalostinki in je odigrala godba žalno koračnico, se je spomnil mrtvih tovarišev tov. Slavko Lukanc. V svojem govoru je poudaril tragično nesrečo, ki je zahtevala izgubo devetih mladih življenj. Hkrati je s to smrtno žetvijo utrpelo veliko izgubo tudi razvijajoče se mlado tržiško smučarstvo. Saj so bili mladi fantje, ki jih je smrt tako iznenada pokosila pod Storžcem, dobri alpinisti in smučarji, ki so obetali še marsikaj. To so bili tovariši Vili in Rudolf Plajbes, Zdravko Kostanjevec, Vinko Šarabon, Kristijan Stegnar, Miro Ovsenek, Vinko Lombard, Adalbert Ahačič in Jože Mladič.

Navzoči so z enominutnim molkom počastili spomin Storžčevih žrtev, ki so se jim poklonile tudi društvene zastave.

Nato so tržiški alpinisti zapeli tisto prelepo: »Storžec je naše kraljestvo«. Med petjem so položili vence na grob zastopniki planinskega društva, športnega kluba »Ljubelj«, telovadnega društva »Partizan«, turističnega društva, občinskega odbora Rdečega križa in društva upokojencev.

GASILCI - REŠEVALCI LJUDI IZPOD SNEŽNIH PLAZOV

Med naravnimi silami so snežni plazovi najbolj kruti. Ti ne poznajo milosti. Sprožijo se in uničujejo na svoji poti vse, življenje, imetje in živali. Tega se gasilci v tovarni »Runo« dobro zavedajo. Da bi tudi pri takih nesrečah znali pomagati bližnjemu, so na svojem letnem občnem zboru med drugimi sklepi za nadaljnje delo sprejeli tudi sklep, da se bodo izurili v reševanju ljudi izpod belih snežnih plazov. V ta namen so se odpravili pod Storžec skupno z gorsko reševalno ekipo iz Tržiča pod vodstvom izkušnega reševalca, tov. Nadka Salbergerja, da izvedejo prvo reševalno vajo tam, kjer je spomladi leta 1937 zasul snežni plaz 9 mladih smučarjev. Z delom so začeli sistematično. Ze v tovarni so izvedli teoretično vajo. Tu jim je predaval član gasilskega društva tov. Janko Januš. Vso opremo in vse potrebno so si izposodili od gorske reševalne postaje. Nekako prav ob 20-letnici tragičnega dogodka so se rano odpravili pod Storžec. Nad njimi so viseli težki deževni oblaki in sneg je naletaval. Vse je kazalo na slabo vreme, toda to jih ni motilo. Ljudje, ki so jih srečavali, so jih začudeno pogledovali in se spraševali, češ kaj bodo gasilci v uniformah in ob tako slabem vremenu v gorah počeli.

Veselih in nasmejanih obrazov so gasilci prispeli v planinsko postojanko. Po kratkem odihni so se skupno z reševalno ekipo odpravili na kraj, kjer je

Godba je zaigrala še dve žalostinki, nakar so se številni prisotni razšli.

★

V nedeljo 31. marca pa je bila okoli poldneva žalna svečanost pod Storžcem. Prvotno so nameravali prirediti komemoracijo na kraju nesreče, zaradi slabega vremena in novega snega bi pa bila pot za starejše udeležence prenaporna, zato je bila komemoracija pri spomeniku padlih borcev.

Tu je najprej zapel zbor planincev, ki so ga izpopolnjevali nekateri člani pevskega zbora »Svoboda«. Zatem je izpregovoril tov. Avgust Primožič, ki je bil na dan nesrečnega tekmovanja določen za starterja in se je od prve skupine edini živ izkopal iz snežnega plazu. V svojem govoru se je spominjal mladih fantov, ki niso poznali zaprek in s pesmijo odhajali na start, ki pa so jih mrtve prinesli v dolino. Šele po sedemnajstih dneh je reševalcem uspelo iztrgati snežni gmoči zadnjo žrtev.

Nato so navzoči počastili spomin tragično preminulih tekmovalcev z enominutnim molkom. Tov. Primožič je zatem izročil venec tržiškega planinskega društva alpinistom, ki so ga odnesli na kraj nesreče.

Pevci so zapeli še dve pesmi in s tem je bila komemoracija zaključena. Prisostvovali so ji številni Tržičani, pa tudi zastopniki AO z ljubljanske univerze.

komisija že pripravila teren za praktično reševalno vajo. Kljub močnemu snežnemu meteu je vaja potekala prav zadovoljivo in uspešno. Izkušeni gorski reševalci so jim pokazali reševanje človeka iz mrzlega objekta snežnega plazu in razložili pomen ter uporabo reševalne opreme. Tudi teoretično so obdelali vajo na snegu, kajti gasilec - reševalec mora veliko vedeti. Če so snežne kopice zasule človeka, je treba budno zasledovati njegovo gibanje, označiti je treba kraj, kjer je žrtev izginila. Treba je vztrajno kopati za ponesrečencem, pa naj bo še tak mrz ali metež in nevarnost novih plazov. Vsako sredstvo je dobro, roke, smuči, palice, če ni drugega pri roki. Če ne najdeš ponesrečenca takoj, je treba vestno sondirati vso površino plazu.

Vse to so videli, slišali in praktično delali mladi gasilci - reševalci iz tovarne »Runo«. Tudi oni so presondirali nekaj kub. metrov snega, dokler niso našli umišljenih ponesrečenca. Tem so nudili prvo pomoč (zlom noge in roke), nato pa jih prepekljali z reševalnimi čolnami tipa »Bergwacht« na smučeh do postojanke. Vse je lepo uspelo, za kar gre zahvala vsem sodelujočim članom. Gorski reševalni ekipi pristrčna zahvala za uspešno vajo in sodelovanje! Gasilci - reševalci si takih vaj še želijo, da bodo vsak čas lahko pomagali pri reševanju dragocenih človeških življenj tudi v gorah.

Ivan Lausger

Pred premiero
komedije D. Dobričanina

„SKUPNO STANOVANJE“

Gledališke sezone so pri nas leto za letom revnejše. Za letošnjo smo sicer brali jeseni v časopisih velike napovedi, ki jim pa menda ni nihče verjel. Da bi imeli v Tržiču vsak teden gledališko predstavo, kot so te napovedi obljubljale, tega seveda ni mogoče pričakovati. Da pa bo letošnja sezona še revnejša kot dosedanje, pa si tudi nismo predstavljali.

Vendar povsem mrtvo pa naše gledališče letos tudi ne bo, čeprav gre sezona že h kraju. Igralska družina »Svobode« je za prvomajske praznike pripravila komedijo Dragošina Dobričanina »Skupno stanovanje«. — Snov za komedijo je avtor našel v naših današnjih razmerah, ko nam povsod dela največje preglavice stanovanjska stiska. Pokazal je galerijo ljudi, ki si skušajo zagotoviti stanovanje na ta način, da se vselijo v — še nedozidano hišo. Med novimi stanovalci nastajajo različni zapleti, ki jim napravijo konec urbanisti, ko odločijo, da je tre-

ba na novo sezidano hišo iz urbanističnih razlogov podreti in se morajo stanovalci izseliti. Ta razplet in še več drugih prizorov kaže, da je avtor ne le dober komediograf, temveč tudi oster satirik.

V naši uprizoritvi igra deda Boga Edi Končina, njegovo hčer Kato Dorca Kraljeva, Katinoga moža Nande Stritih, Ljubico, hčer poslednjih dveh, Milka Kaplanova, Mišo, absolventa medicine, Slavko Primožič, večnega študenta Pepija Jože Ahačič, tetko Polo Jelka Zagarjeva, njeno nečakinjo Rado pa Tea Mozetičeva. V manjših vlogah nastopijo še Riko Prešeren, Franc Podlipnik, Ludvik Štaic in Mirko Brejc. Delo je režiral Mirko Brejc, scenerijo pa je izdelal Blaž Ster.

Upamo, da bo obisk večji, kot smo ga bili v zadnjih letih vajeni, saj bo uprizoritev ustrezala okusu večine naših gledalcev.

Vstopnice dobite v prodajalni kruha na Korcoški cesti.

Šola za odrasle v Tržiču

Na pobudo delavskega prosvetnega društva »Svoboda« ter občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi se je organizirala tudi v Tržiču šola za odrasle. Njen začetek je kar zadovoljiv, saj prihaja približno 28 znanja željnih ljudi kar redno vsak torek in petek v to šolo. Obiskovalci marljivo sledijo pouku, ki nam ga na zanimiv in hkrati tudi dojemljiv način posredujejo tovariši in tovaršice, ki so se lotili tega, menda ne preveč hvaležnega, posla.

Ure pouka nam tako hitro minejo, da nam za to določeni čas kar neopazno teče naprej.

Res vse hvale vredna je zamisel ustanovitve takih šol za

odrasle, saj vemo, da imamo v naših podjetjih še veliko ljudi s pomanjkljivo šolsko izobrazbo, kar pomeni tudi precej močno oviro v proizvodnji. Le ljudje z zadostnim splošnim znanjem si lahko pravilno in uspešno usmerjajo svojo pot tako na svojih delovnih mestih kakor tudi pri delu v raznih organizacijah in društvih, pa tudi doma v družinskem krogu. Prepričan sem, da bodo vsi, ki bodo vztrajno obiskovali to šolo ter se trudili, da izpopolnijo svoje znanje, to tudi dosegli, kar jim bo brez dvoma mnogo koristilo na vseh področjih njihove vsakodnevne dejavnosti.

Obiskovalce

Z EKSKURZIJE V SEVNICO

Na poučni ekskurziji čevljarškega oddelka vajenske šole v Tržiču smo si dne 21. marca ogledali tovarno kopit v Sevnici ob Savi. Opis ekskurzije je namenjen stotinam čevljarjev v Tržiču in okolici, ki imajo vsak dan kopita v rokah.

Kopitarstvo je mlajša obrtna panoga kot čevljarstvo. Prvotno si je človek svojo primitivno obutev izdeloval brez kopit. Ko pa se je začelo izdelovanje različne obutve, se je pokazala potreba po izdelovanju kopit, po katerih so izdelovali čevlje. Kopita so si čevljarji izdelovali sami z žago, rašpo, nožem in svedom.

Proti koncu 18. stol. in v prvi polovici 19. stol. se je začela razvijati čevljarška industrija. Ker je bila potreba po kopitih vedno večja, so se mnogi začeli pečati z ročnim izdelovanjem kopit. To je postala posebna obrtna panoga.

Sredi 19. stol. je profesor Baylich v Kaiserslauternu sestavil prvo strožnico za izdelovanje kopit, z današnjega vidika še zelo pomanjkljivo. Strožnico so v Ameriki v marsičem

izpopolnili, zlasti s širinsko in dolžinsko razdelitvijo. Tako se je ročno izdelovanje kopit kmalu preoblikovalo v strojno in tako krilo potrebe naraščajoče čevljarške industrije. Podjetje »Brüder Winkle«, ki je imelo tovarne za izdelovanje kopit v Nemčiji in Italiji, je tudi pri nas leta 1868 ustanovilo podobno tovarno v Sevnici ob Savi. Kljub temu so zlasti naši pedoželski čevljarji sami izdelovali kopita, zlasti za delo po »šterah«. Hoteč preizkusiti svojo strokovno sposobnost na stara leta, je še pred nekaj leti izdelal ročno in lično par smučarskih kopit čevljar Janez Valjavec iz Leš pri Tržiču.

V kopitarni Sevnica smo bili prijazno sprejeti, nakar nam je strokovni vodnik takoj pričel razkazovati delovni proces izdelovanja kopit. Največ uporabljajo gabrov in bukov les, ki ga dobijo s Hrvaškega in iz Slovenije. Hlode razžagajo na kose primerne dolžine in nato vsak kos še na 6—8 delov. Čim večji je premer hloda, tem večje je lahko kopito. Vsak kos odžaganega lesa primitivno izo-

blikujejo na žagi. Iz tega oddelka oddajo kopita v posebno parno peč, kjer se v dveh dneh oparijo. Nato vsak kos na obeh čelnih straneh namažejo s karnom, da les pri sušenju ne razpoka. Kopita dajo v skladišče, to je v sušenje za eno leto, nato pa zopet v parne sušilnice za kaka 2 meseca. Pri tem se les preizkusi, ali je dovolj suh.

Stopili smo v oddelek za struženje kopit. Stroji za struženje kopit so konstruirani na osnovi enega, novejši pa na osnovi dveh pantografov, kjer lahko stružijo par kopit hkrati. Na eni osi je pritrjen »model«, to je kopito, katero je spredaj, zadaj in spodaj v stopalu po robu okovano. Na drugi osi je pritrjen kos lesa v primitivni obliki kopita. Poleg modela je kolo, katero se modelu tesno prilaga. Kos lesa in model se vrtita. Brž ko se kolo dotakne kopita-modela, se drugo kolo, ki je s prvim zvezano po vzvodih, dotakne primitivnega kopita in ga obenem struži. Grobemu struženju sledi natančno struženje in odstranjevanje konic spredaj in zadaj, po katerih se kopito vrti med struženjem. Potem kopito zgladijo greben, odžagajo klin (»kal«), zvrtajo luknjice za snemanje, napravijo čep, da zagozda trdno

stoji na kopitu. Majhne pogreške, ki so morda nastale med struženjem, popravi delavec ročno, tako da na vsako kopito položi model na podplatno stran in ročno popili, če je kopito morda kje za 1 mm širše ali daljše.

V naslednjem oddelku režejo in pritrjujejo na kopita pločevino v peti ali po vsem podplatnem delu. Nato udarijo na greben številke dolžine, širine in tekočo številko. Kopita polirajo z nitrolakom.

V Sevnici izdelujejo poleg vsakovrstnih kopit, napenjačev itd. v posebnem obratu, ki so ga šele pred kratkim časom zgradili, tudi lesene pete in razne galanterijske predmete, za kar uporabljajo lažji lipov in jelšev les. Ogledali smo si tudi modelirnico za kopita. Na stopnjevalnem stroju »Gradier« izrezujejo iz posebnega trdega papirja podplatne modele v vseh številkah in širinah. Sprejemajo naročila za izdelavo vsakovrstnih kopit in modelov za izdelovanje gumijaste obutve. Tovarna je danes državna last. Izdelke tudi izvažajo.

V Sevnico smo se pripeljali po progi Tržič — Ljubljana — Trebnje, vrnilo smo se pa preko Zidanega mostu, zadovoljni z lepo uspelo poučno ekskurzijo. A. Tišler

O zdravstvenem stanju tržiških občanov

V zadnji številki je naš list poročal o delu občinskega ljudskega odbora na zdravstvenem področju. Zanimivi pa so tudi podatki upravnika Zdravstvenega doma in jih v izvlečku objavljamo.

Lani je poleg 42.984 kliničnih pregledov v ambulantah bilo še posebej izvršenih 5859 preobvezovanj, 776 manjših operacij, 2150 laboratorijskih pregledov in injiciranih 5147 injekcij. Vse leto sta v splošni ambulanti bila zaposlena 2 zdravnik, v obratni ambulanti en zdravnik. Vsi trije so v ustanovi delali 4482 ur, poleg tega pa še 2810 ur izven ustanove. Zdravniki so lani imeli poleg obiskov zavarovancev in njih svojcev še 7907 hišnih obiskov. In za čim bolehalo naši občani? Zaradi **bolezni dihal** je iskalo zdravniško pomoč 1529 zavarovancev, ki so zaradi bolezni izgubili 13.040 delovnih dni. Povprečno je vsak bolnik bolehal malo več kot 8 delovnih dni. Bolezni dihal je torej imelo nekako 31.50% vseh bolnikov.

Poškodbe pri delu je dobilo lani 378 zavarovancev, ki so izgubili 5408 delovnih dni, ali povprečno po 15 dni na bolnika. Na **prebavilih in jetrih** je lani bilo bolnih 374 oseb, ki so izgubili 7653 delovnih dni, vsak bolnik torej 16 delovnih dni. Za temi boleznimi je torej bolehalo skoraj 10% bolnikov. **Obolenje kože** je imelo 334 zavarovancev, ki so izgubili 3665 delovnih dni. Vsak bolnik je torej bolehal skoraj 11 dni, v celoti je takih bolnikov bilo 6.87%. Zaradi **bolezni kosti** in drugih gibal je bilo lani bolnih 271 zavarovancev z izgubo 4101 delovnih dni ali 15 dni na vsakega bolnika. Za temi boleznimi je bolehalo torej 5.51% bolnikov. Za **živčne, nevrotične in psihonevrotične bolezni** je iskalo lani zdravniško pomoč

219 bolnikov, ki so izgubili zaradi bolezni 4198 dni ali 22 dni na vsakega bolnika. Za temi boleznimi je bilo torej lani bolnih 4.52% bolnikov. Za **komplikiranimi nosečnostmi, poroda** itd. je lani bolehalo 127 oseb, ki so izgubile 2224 delovnih dni, vsak bolnik torej 18 dni; za temi boleznimi je bilo bolnih 2.62%.

Porodnic je lani bilo 124, ki niso delale 11.128 delovnih dni ali vsaka porodnica po 90 delovnih dni. Porodnic v staležu bolnikov lanskega leta je bilo 2.55 odstotkov. **Bolezni ženskih spolov** ima 142 oseb, ki so izgubile 1629 delovnih dni ali več kot 11 dni na bolnico; takih obolenj je bilo pri nas 2.92%. Na **čutilih** je bilo bolnih 119 oseb, ki so skupno izgubile 1548 delovnih dni, torej povprečno en bolnik 13 dni; takih bolnikov je bilo pri nas 2.45%. Vse druge bolezni se pojavljajo v naši občini v nižjem procentu. Tako na primer je lani bolehalo za **tuberkulozo** 28 ljudi, ki so izgubili 3269 delovnih dni, ali vsak bolnik 116 dni, toda takih bolnikov je pri nas le 0.58%. Bolniki, ki so bolehalo za novotvorbami, so povprečno izgubili po 93 delovnih dni, bolniki s kroničnim revmatizmom povprečno po 61 dni.

Lansko leto je bilo v naši občini 8 mrtvorojenih otrok; razen enega so bili vsi rojeni v porodnišnici. Poleg mrtvorojenih je bilo 13 primerov smrti novorojenčkov, kar je razmeroma zelo veliko. Vzroki so bili različni (meningitis, prezgodnji porod, možganska krvavitev, sepsa itd.). Vsi razen enega dojenčka so umrli v bolnišnicah.

Naše poročilo dokazuje, da zdravstveno stanje v občini še ni zadovoljivo in bodo potrebni še mnogi ukrepi, da se izboljša.

Dvoje turističnih predavanj

POTOVANJE PO ITALIJI

Ceprav je imelo predavanje, ki ga je priredil Putnik-Slovenija v petek, 29. marca, v dvorani kina, po svojem namenu značaj propagande za Putnikove izlete, je bilo vendar po svoji vsebini za naše ljudi pomembna kulturna prireditve. Občinstvo, ki ga je bilo pri predavanju toliko kot le redkokdaj ob kakih prireditvi, je z izrednim zanimanjem sledilo živahnemu opisanju največjih kulturno-zgodovinskih spomenikov, ki jih doživljajo italijanska mesta Benetke, Bologna, Firenze, Pisa, Livorno, zlasti pa Rim in Pompeji, ki smo jih imeli priložnost gledati ta večer vsaj v lepih barvnih posnetkih.

Predavatelju so bili za njegovo predavanje hvaležni tako tisti, ki so že kdaj prepotovali vse te kraje in so zdaj lahko obujali svoje lepe spomine nanje, pa tudi tisti, ki se prav te dni odpravljajo ali pa se bodo kdaj pozneje odpravili na potovanja po Italiji in ki so dobili v predavanju dragocene napotke za ogledovanje znamenitosti italijanskih mest. Pa tudi vsi ostali poslušalci, ki jih še ni in

jih morda nikoli ne bo popejljal pot v Italijo, so izvajanje predavatelja in z velikega številca odličnih posnetkov dobili kar izrčno podčbo o kulturno-zgodovinskem bogastvu te dežele in o spomenikih, ki jih razgledan človek mora poznati.

Naj pripomnimo, da nas je predavatelj tov. Janko Potočnik sam še posebej presenetil. Ceprav je bil v podajanju zgodovinskih in drugih podatkov kar se da podroben, ni bil nikjer suhoparen in dolgočasen. Zato bomo veseli, če nam bo ob priliki posredoval še podobo Pariza kot je to na pol že obljubil. Morda bo navsezadnje dosegel v Tržiču tudi ta uspeh, da se bo kdo od Tržičanov odločil in šel s Putnikom kam na izlet.

*

Teden dni kasneje sta se ustavila pri nas z lepimi diapozitivi z našega Jadrana zastopnika turističnih društev z Reke in Opatije. V dvorani »Svobode« sta seznanila zastopnike sindikalnih podružnic z lepotami naših obmorskih kopalnic ob severnem Jadranu in z možnostmi cenenejšega letovanja v teh krajih.

Kaj imam od članstva v Turističnem društvu?

Pri pobiranju članarine naletno na ljudi, ki tako vprašujejo. Drugim pa zopet ni všeč ta ali oni odbornik. Prevladujejo pač včasih osebni momenti nad turistično zavestjo.

Turizem je izrazito gospodarska dejavnost, v katero se lahko vključijo vsakdo od nas. V Evropi živi čedalje več ljudi od turizma, največ seveda v Italiji, Švici in Franciji. S tega vidika ne smemo zanemariti turizma. Denar, ki ga nam prinaša turizem, priteka posredno ali neposredno tudi v našo korist. Sama po sebi pa se ne razvija nobena stvar in tudi ne turizem. Za razvijanje te gospodarske panoge se je treba boriti kot za razvoj tovarne in za tržišča za blago. Boriti se je treba za ureditev cestnega omrežja, za dobre prometne zveze, za olepšavo mesta, za ureditev gostišč, sprehajališčnih poti, nasadov in parkov, postavitve klopc, kopalnišč in podobnih turističnih objektov. Organizirati je treba izlete in razne zanimive prireditve, pripraviti turistične prospekte in slednjim, ko so že turisti pri nas, zadržati jih. To niso enostavne stvari, posebno če se je treba boriti proti predsodkom, neturističnemu ponašanju, zato je na mestu, da postavimo turistično vzgojo na prvo mesto. Če iz te perspektive gledamo delo turističnega društva, lahko razumemo velike napore in obseg

dela, ki ga ima turistično društvo, da doseže zadovoljive uspehe v turističnem razvoju naše občine. Čim močnejše je društvo, lažje izvrši naloge, lažje pomaga občini, ki stremi za izboljšanjem življenjskih razmer svojih občanov.

Delo turističnega društva je delo za skupnost, ki se povsod pojavlja, kjerkoli gre za napredek našega Tržiča. V svoji informacijski pisarni pa zbira tudi propagandni material in daje stalno brezplačno vse potrebne informacije ter turistične napotke, po katere bi se sicer morali voziti v Kranj ali še celo v Ljubljano.

Članarina v znesku 60 din letno je res prav neznaten simboličen prispevek za usluge, katere nudi turistično društvo. Imajo pa člani poleg navedenih še naslednje redne in izredne ugodnosti.

Za letošnji 1. maj bo vozil avtobus ves dan člane brezplačno na izlet v gostišče na Ljubelju.

Vso sezono pa jih bo vozil vsako nedeljo po znižani ceni (20 odstotkov popusta). Popust imajo tudi pri vseh izletih z avtobusom. Skupine, vsaj 5 članov, imajo iz Tržiča do katerekoli železniške postaje v Jugoslaviji in nazaj 50% popusta pri vožnji z železnico.

Ali je torej res brez koristi, če sem član turističnega društva?

Tržičem in Lomam ima dve imeni: južna stran je Kriška gora, severna pa Kokovnica. Ime za severno vzpetino vse doslej ni bil problem. Slovenci so ji rekli Kokovnica, Nemci pa Kuckenberg. V zadnjem času uporabljajo tudi nekateri Slo-

venci ime Kokovnica. To je popolnoma tuje Tržičanom, ki smo, odkar živimo, izgovarjali zmešano Kokovnica. Tako pišejo šolski, občinski in cerkveni arhivi, katastrske mape, matične knjige, urbar tržiškega gospostva iz leta 1749 itd. Pri hiši, ki stoji na senožeti pod Kokovnico, se še danes pravi »pri Kokovničarju« in domačija ima to ime od vsega začetka dalje.

Etimološko je ime Kokovnica za nas Tržičane jasno. V svojem besednem zakladu Gorenjci ne poznamo izrazov **kuk**, **hum**, **kum**, ki jih rabijo drugod, pri nas je **kok** za **kolk**, kakor **hom** za **holm** (Homec pri Kamniku, Podhom pri Bledu), **Kom**, **Komnen**, **Komna**. K temu še dodamo, da naš hrib po svoji zunanosti spominja na **kolke**. Ali ni iz navedenega razvidno, da je edino Kokovnica pravo ime in da je ne gre pačiti v Kukovnico? To ime spominja naša ušesa le na kukavico, s to pa naš hrib nima nobene zveze.

Uredništvo imenovane revije je v letošnji sedmi številki (15. IV. 1957) objavilo odgovor, katerega pričujemo:

BO VODOVOD KOVOR - NAKLO SPLOH KDAJ DOGRAJEN?

Občanom je znano, da je v predpripravi Jugoslaviji vodovodna zadruga v Kovorju zgradila zajetje »žegnani studenec«, da bi oskrbela z vodo naselja na desnem bregu Tržiške Bistrice. Za vodovod so se začeli zanimati tudi prebivalci vasi na levem bregu vse do Naklega in Okroglega, ki so tudi brez vode. Ostalo pa je le pri dograditvi zajetja. Kovorjani so nabavili vodovodne cevi, katere pa so jim proti njihovi volji odvzeli. Dolga leta se za gradnjo nihče ni zanimal, dokler ni občinski ljudski odbor v Tržiču naročil **investicijski gradbeni program**, ki ga je izdelal Centralni higienski zavod v Ljubljani pod vodstvom ing. Guzeleja. Pred več kot enim letom je bil sklenjen med občinskima odboroma v Kranju in Tržiču dogovor, da nosi občina Kranj 76%, občina Tržič pa 24% stroškov za izdelavo kompletnega elaborata. Po pogodbi je moral kot naročnik načrtovati nastopati občinski ljudski odbor v Kranju. Zadeva se je torej že premaknila z mrtve točke in je obstajala velika verjetnost, da bodo vodovod kmalu začeli graditi. O vsem tem so pisali časopisi. Nekateri prebivalci interesiranih vasi pa so malce preveč preprosto mislili, da se bo vodovod začel graditi preko noči, ker pač ne poznajo vseh formalnih priprav, ki so potrebne za to delo, ki bo stalo nekako okoli 180 milijonov dinarjev. Dalje so tudi prezrli, da je nemogoče pripraviti preko noči tako veliko vsoto denarja. Da je bila javnost v časopisju obveščena o napredovanju pripravljanih del, je prav, ker bi sicer prevladovalo mnenje, da zadeva počiva. Občinski ljudski odbor v Kranju je po pogodbi med Tržičem in Kranjem naročil glavni načrt pri podjetju »Projekt - nizke gradnje« v Ljubljani. Takih načrtov ne more, ne sme in ne zna napraviti poljubni človek, saj gre za napravo, od katere je za dolga desetletja odvisno ljudsko zdravje. Projektantsko pod-

OBVESTILO

Turistično društvo obvešča, da bo na praznik 1. maja vozil avtobus ves dan izletnike na Ljubelju.

Prvi voz bo šel iz Tržiča ob 8. uri zjutraj, zadnji voz z Ljubelja pa ob 19. uri.

Vožnja tja in nazaj stane 100 dinarjev; člani Turističnega društva dobe brezplačno vozovnico v društveni pisarni.

»Tržičani imajo prav. Ime tega hriba je po vsej verjetnosti izvajati iz besede **kolke**. Morebiti so hrib sprva imenovali **Kolk**, kmetija pod njim je bila pod **Kolkom**, gospodarju so rekli **Kolkovnik**, gora nad njegovo kmetijo je bila torej **Kolkovnica**, v gorenjskem narečju **Kokovnica**. Kmet pod njo pa spet **Kokovničar**. Ker je prvi o bolj ozek, so ga Nemci lahko slišali za **u**, to pa seveda ne opravičuje take pisave v slovensčini. Pisati bi morali **Kokovnica** celo v primeru, če bi ljudje danes govorili **Kukovnica**, saj je o pred naglasom v gorenjsčini postal **u** (n. pr. ukó, utáwa, putréba, skućíwa).

jetje je Kranju odgovorilo, da bi lahko izvršilo zakoličenje trase, napravilo hidravlični račun in celotni projekt s predračuni šele do 20. oktobra leta 1958! — Imajo preveč dela, drugih podjetij pa ni. Pred nekaj dnevi je bil sklican na pobudo predsednikov občin Tržič in Kranj. Sestanka so se udeležili poleg zastopnikov projektantskega podjetja tudi zastopniki občine Kranj. Našo občino so zastopale štiri osebe. Po obširnem razmotrivanju je končno projektantsko podjetje obljubilo, da bo pripravilo tehnični elaborat do letošnje jeseni. Na sestanku so razpravljali tudi o finansiranju stroškov za gradnjo vodovoda. Občinska ljudska odbora v Kranju in Tržiču naj bi prevzela skupno 40% stroškov (brez ne kvalificiranih del, ki jih prevzamejo interesente - vaščani), ostalih 60% pa nosijo vaščani - koristniki vode po ključu, ki ga bodo v vseh podrobnostih določili na prvi seji obeh občinskih ljudskih odborov in na zborih volivcev. Na občinski seji bodo podrobneje pojasnjeni stroški in koliko bo moral prispevati vsak stanovalec v interesiranih naseljih ter koliko bo dala občina. Ker pa je nemogoče v enem letu pripraviti tako veliko vsoto, bo gradnja razdeljena na nekaj let. Na sestanku v Kranju je bil tudi osvojen predlog, o katerem pa bodo dokončno sklepali zbori volivcev, da naj se ustanovi »Vodovodna skupnost«, ki bo novi vodovod upravljala. Če bi vodovod upravljal občinski ljudski odbor v Tržiču, bi morda Kranjčani imeli pomisleke in obratno, tako pa bo obstajal poseben organ, ki bo samostojno vodil upravo. Seveda je težko za Kovorjane, ki imajo vodovod speljan že do neposredne bližine, to je do vasi Hudo, in bodo morali počakati še kako leto na dograditev novega vodovoda. Vse to so občinski zastopniki trdno poudarjali na sestanku in zahtevali pospešitev del.

IME NAŠE KOKOVNICE

Ker se na zemljevidih piše ime naše Kokovnice — Kukovnica in se je tega oprijel tudi Tržiški vestnik, so nekateri stari Tržičani obrnili na uredništvo revije »Jezik in slovnica« v Ljubljani s sledečim dopisom: »Strma gora neposredno nad

STEZE IN POTA OKROG TRŽIČA

V. OB LOMŠČICI NAVZGOR

Sprehodi ob Lomščici spadajo med najlepše v neposredni okolici Tržiča. Steze ob tem potoku nas vodijo po skritih romantičnih kotičkih, kjer lepoto pokrajine oživilja šumeča voda, ki se s svojimi skakavci in slapovi meče navzdol, da jo moramo nenehoma občudovati.

S Slapu nas vodi cesta ob Tržiški Bistrici navzgor. Rečna struga je tu polna proda, pa tudi večjih skal, ne manjka. Dolina se oži, pot ob vodi je prav lepa. Ob lepem vremenu nas bo pogled v strugo verjetno spomnil na Gregorčiča in njegove verze, ki jih je zapel Soči. Po dežju je voda Tržiške Bistrice sicer kalna in rjavkasta, a ob lepem vremenu bi ji prav lahko dejali z goriškim slavčkom: Tvoj tek je živ in je legak ko hod deklet s planine in jasna si ko gorski zrak in glasna si, ko spev krepak planinske je mladine.

Gremo po cesti naprej in kmalu smo pri goli pločastih apnenec. Le malo dalje je ob desni strani ceste apnenica. Ob njej vodi steza v desno po pobočju navzgor. Ima značilno ime »Za plavžem«. S svojimi dvema krakoma bi nas pripeljala skozi gozd na vozno cesto, ki vodi v Lom.

Že smo pri zadnjih hišah na Slapu (hišne številke 15, 16, 17 in 18). Ob desnem robu ceste ugledamo žleb s pitno vodo. Nad njim je v pobočju nad cesto, na meji med nepropustnimi werfenskim rdečkastimi plastmi in propustnimi apnenici, ki leže nad njimi, studenec. Do studenca nas vodi steza, ki se vzdigne nad cesto tik pred zadnjo hišo na Slapu (št. 20). V tem postopju je tovarna lesne lepenke.

Steza, ki nas pelje do studenca, spremlja cev, po kateri odteka voda v tovarniški obrat. Izvir je namreč zajet; tik pod njim je zajemalnik. Ker doteka po dolini ob Lomščici v tovarno mnogo večja količina vode, nas zanima, čemu je zajet ta mali studenec v pobočju. Odgovor je preprost: ob deževju se Lomščica skali in nasmeti in takrat služi tovarni studenec, ki dovaja vedno docela čisto vodo.

Dolina se zoži. Tu, v bližini izliva Lomščice v Tržiško Bistrico, je stal v letu 1569 plavž, katerega lastnik je bil Andrej Petz (tudi Peez ali Pez). Vendar plavž ni bil dolgo časa v obratu; leta 1595 vsekakor ni več delal. Podjetni tržiški obrtniki niso več topili železne rude doma, marveč so železo ponovno tovorili s Koroškega. Kasneje je v prvi polovici 19. stol. maršal Radetzky dal na Slapu postaviti nov plavž, ki je obratoval le kakih 25 let. Opustili so ga, ker se ni obnesel.

Sedaj stoji ob izlivu Lomščice v Tržiško Bistrico zgornji obrat tovarne lesne lepenke. Tu izdelujejo debeljšo lepenko. Proces proizvodnje je sicer zelo preprost, vendar zanimiv. Zadošča, da stopimo na prag poslopja, in že bomo videli, kako iz smrekovih čokičev, ki jih stroj na levi drobi in melje, nastajajo pole lepenke, ki jih delavka pobira s stroja na desni.

Pred poslopjem je struga Tržiške Bistrice zajezena. Nad jezom je majhno zajezitveno je-

zerce. Ob njem opazimo na desnem bregu Bistrice korito, po katerem odteka voda pod zemljo v spodnji obrat lesne lepenke, na Slap. Ob deževju je voda kalna in smetna in bi ovirala proizvodnjo bele lepenke. Zato je ob odtoku vode iz Bistrice še eno betonirano, pokrito korito, v katerem je zajet studenec. Tudi ta voda odteka podzemno v tovarno na Slapu.

Zal niti na jezu, niti v bližini ni nobene orientacijske tablice, ki bi turista opozorila, da si v neposredni bližini lahko ogleda slap Lomščice. Slap je le pet minut nad cesto in je vsekakor vreden ogleda. Ogledati si ga moremo z levega ali z desnega brega Lomščice.

A. Ob levem bregu Lomščice navzgor

Tik ob poslopju, v katerem izdelujejo lepenko (Slap št. 20), stopimo na desno, v gozd. Pot nas vodi mimo rezervoarja, odkoder doteka voda po ceveh v tovarniški obrat. Rezervoar je pokrit z gosto bakreno mrežo, da se voda v njem ne nasmeti. Odvečna voda odteka pod potjo nazaj v Lomščico. Po gozdu se vzpnemo navzgor. Ob poti nas spomladi pozdravljajo številni cvetovi teloha in zaščitnega dišečega volčina.

Na ovinku stopimo s ceste v levo, do smrek nad strugo. Tu lahko na nekoliko izpostavljenem robu občudujemo slap Lomščice, ki je po deževju kar dokajšen. Slap bi sicer videli tudi

s poti, a ne tako lepo. Izpod treh smrek na robu pa vidimo, da pada voda po dveh žlebovih v razjedeni skali kakih pet metrov navzdol. Višina slapu sicer ni velika, vendar slap zasluži našo pozornost zaradi divje romantične okolice. Nad slapom se v strmem pobočju krusi stena, pod katero nastaja manjše melišče. Drevje s svojimi koreninami komaj zadržuje še večje posipanje in preperevanje. Pod slapom se voda razdvaja v dva žlebova, ki ju loči vmesni ozki skalni greben. Na ovinku je manjši tolmun, kjer se kipenje Lomščice nekoliko umiri.

Ko smo se nagledali padajoče in pršeče lepote, gremo po poti ob šumeči vodi navzgor. Nad

strugi navzdol. Tu je naše zanimive poti konec; kakih 15 m pred jezom moramo zaviti po stezi na lomsko cesto.

B. Po desnem bregu Lomščice navzgor

Ko pri izlivu Lomščice v Bistrico stopimo čez mostiček, že opazimo ledeniške groblje. Te nam dokazujejo, da je v ledeni dobi segal Storžčev ledenik prav do dna lomske doline. Pri mostu stoji star, opuščen mlin, ki je pa majhen, saj je mlet le za svojega lastnika iz Čadovelj in za nekatero sosede. Mlinsko kolo se je nehalo vrteti že pred zadnjo vojno. Zdi se, da so takile opuščeni mlini širom po Sloveniji nekakšna značilnost naše dobe, ki daje prednost večjim, industrijskim obratom.

Mimo zapuščenega mlina se po kolovozu napotimo ob desnem bregu Lomščice navzgor. S prvega ovinka zavijemo v desno po komaj zaznavni stezi med mladimi, redkimi smrekami. Ko pridemo na rob, ugledamo slap Lomščice. Poleti nam pogled nanj zastira drevje. Treba bi bilo posekati nekaj vej in markirati dohod, za kar bi nam bil hvaležen marsikateri turist. S tega roba vidimo namreč slap in žlebova pod njim še lepše kot s poti ob levem bregu potoka. Prevzame nas divja lepota pokrajine in beli pajčolan pen sredi nje.

Z roba se vrnemo nazaj na kolovoz in se po njem navzgor vzpnemo v Čadovlje. (Domačini pravijo zaselku Čadole, uradno ime naselja pa je Čadovlje pri Tržiču.) Tu stoji na prisojnem pomolu trije kmečki domovi s precejšnjim številom gospodarskih poslopj. V Čadovlje lahko pridemo tudi s ceste, ki vodi v Dolino. Ti trije kmečki domovi, ki stoji na pregibu v pobočju, so pravzaprav tisti zaselek, ki mu pripada še več kot sto let ime Čadovlje. (Današnja hišna numeracija pa prišteva k Čadovljem tudi hiše ob cesti v Dolino vse do cestnega predora in tudi hiša na Počivalu nosi hišno tablico z imenom Čadovlje pri Tržiču.)

Okrog Čadovelj je nekaj njih in sadovnjakov. Z vasi se mimo hiše, ki nosi številko 1 in je sezidana v letu 1863, vrnemo nazaj na kolovoz, po katerem smo prispeli. Pri grapi pod hišo je razpotje. Spodnja pot vodi navzdol na Slap, zgornja pa na Strmo in v Lom. S tega razpotja je lep razgled v dolino Tržiške Bistrice. Vidimo vas Slap in strma pobočja Kukovnice.

Zavijemo po kolovozu proti Lomu. Čez suho grapo se vzpnjamo po senožeti, po Strmci navzgor. Pri smreki v pobočju se kolovoz zoži v stezo. Odtod je lep pogled na Čadovlje: na velike, enonadstropne hiše na prisojnem pomolu, pa tudi na preval nad Počivalom in na predgorja Košute, po katerih vodi steza na Kofce.

Naša steza se strmo vzpenja po senožeti navzgor in nas pripelje na rob tik nad slap Lomščice. Ko se dvignemo do roba, se strmina neha. Razgledujemo se lahko v obe dolini: v lomsko in bistriško. Steza, ki vodi odtod dalje po ravnem, je prijetna, prisojna. Z nje je razgled na Kriško polje in gričevnat svet

potjo ugledamo majhno, leseno hišico. To je zajemalnik, v katerem se končujejo lesene rake. Od tu odteka voda po precej obsejnih ceveh navzdol, proti tovarni lepenke.

Ker je pot ob vodi prijetna, skušamo ob Lomščici prodreti še malo navzgor. V strugi je le malo vode, večji del odteka po rakah. To so prekrte z deskami in opremljene z ograjo, zato je sprehod po njih varen, zraven pa še prav svojevrsten. Ko hodimo po rakah, nam pogled uhaja navzdol v strugo Lomščice, ki ima tu zelo velik padec. Na desni nas spremlja cesta v Lom, med drevjem pred nami blešči Kukovnica. Čez tri minute nam zapre pot manjši jez, izpod katerega odteka večji del Lomščice v rake, manjši pa po

nad njim. V ozadju opazimo Jelovico. Strmina pobočja Kukovnice in Kamnika tvorijo značilno črko V, prerez doline Tržiške Bistrice. Tržiča sicer ne vidimo, a v dnu naše črke V stoji tovarniški dimnik, tipična oznaka za Tržič.

Čez suho grapo gremo po stezi dalje. Spremljajo nas blazine cvetočega resja, mimo njih zavijemo v gozd. Tu se sicer ozka steza spet razširi. Ob poti nas spomladi pozdravljajo dišeči volčin, teloh, jetrnik in trobenčice. Se eno grapo prečkamo in skozi gozdč prispemo na senošet. Tu se pred nami belijo melišča v strminah Kukovnice. Še nekaj korakov in že ugledamo prve hiše v Lomu. Čez senošet pridemo spet do doline Lomščice, ki se meče navzdol preko številnih brzic. Ob robu senošeti se spušča v strugo navzdol steza v dno, k vodi. Toda po njej ne moremo nadaljevati potit. Zato se med njivami približamo Štormanovi (Zupanovi) domačiji (Lom št. 10). Odtod gremo preko potoka, ki se pod mestom izliva v Lomščico, in že smo na cesti.

Pri mostu je razpotje. Nova in stara cesta nas vodita v dolino, kolovoz pa na Brčev rovt. Ker smo po novi cesti že hodili, mi izberemo za pot navzdol staro cesto »Gabele«. Ko pridemo mimo hiš, ki nosijo hišne številke 2, 4 in 5, opazimo v ogradi presledek. Zavijemo v levo, mimo senika in preko travnika po kolovozu do roba. Ta skok v stran se nam izplača, kadar se nam zaželi razgledovanja. S tega roba se nam odpre prostran razgled: na levo dolino in njene vasi, na gorske vrhove, ki jo obdajajo in zapirajo, na Čadovlje, Slap, Tržič, na Bistričo pri Tržiču.

Ko se nagledamo pokrajine kraj sebe in pod sabo, se spustimo spet do stare ceste. Ta je mnogo razglednejša kot nova, zato morda prijetnejša. Na ovinku Gabele je korito; odtod pridemo mimo senika na Brčev rovt.

In še ena steza se odcepi tik nad Travnarjem (kmetijo ob Gabeli) levo, v gozd. Ta nas pripelje po gozdu na Planinico, na Kres in od tod preko senošeti »za farovžem« do Virja. Vsekakor dosti variant za povratek v Tržič.

Ob koncu bi še enkrat opozorila: Slap Lomščice ni vrisan na nobeni naši karti, niti na specialkah, niti na planinskih kartah. Nanj opozarja edino orientacijska tabla, ki jo je Planinsko društvo v Tržiču namestilo na kolodvoru in na vogalu turističnega biroja v Tržiču. Ker pa je slap vsekakor vreden ogleda, je želeli, da odgovorni činitelji čimprej poskrbe za tablico in markacijo, ki bo tržiškim občanom in tujcem kazala pot do te skrite lepote — do slapu ob Lomščici.

Prof. Slava Rakovec

Planinsko društvo v Tržiču čestita ob 1. maju vsem tržiškim planincem in vsem občanom in jih za prvomajske praznike vabi v svoje planinske postojanke na Dobrči, na Kofcah in pod Storžcem.

Ob prazniku dela čestita vsem Tržičanom in se jim še nadalje priporoča

Gostilna pri Gašperinu

Krojačnica v Križah pod novim vodstvom

Lani je imela krojačnica v Križah težave in se je zato vključila v Kmetijsko zadružo, ki ji je nabavila nekaj potrebnih strojev. Novo podjetje, ki se imenuje »Oblačila - Novost«, že dela. Dela imajo v podjetju po lastni izjavi toliko, da ga komaj zmagujejo. Te dni bodo odprli v Kranju na Titovem trgu že svojo trgovsko poslovalnico. Medtem, ko imajo v Tržiču svoje poslovalnice tudi Kranjčani in Ljubljance, so imela nekatera tržiška podjetja (tovarna obutve »Peko« in trgovsko podjetje »Runo«) že doslej svoje poslovalnice v drugih krajih. Nadaljnje podjetje, ki razširja svoje posle ven iz občine, je sedaj podjetje »Oblačila - Novost«. Ni torej res, da puščamo samo »tujce« v Tržič, tudi Tržičani silijo na »tuje«. Tako je tudi prav!

KINO

27.—29. aprila, ameriški barvni film »DVORIŠČNO OKNO«.

30. aprila — 1. maja, ameriški film »PAGO-PAGO«.

2.—3. maja ameriški film »NE KOT TUJEC«.

4.—6. maja ameriški pustolovski film »TARZAN BRANI DŽUNGLO«.

7.—8. maja, ruski barvni film »VESELE ZGODBE VOJAKA BROVKINA«.

9.—10. maja, poljski muzikalni film »FRIDERIK CHOPIN«.

11.—13. maja, ameriški barvni film »TO JE LJUBEZEN«.

14.—15. maja, ameriški film »BOJISCE«.

ZAHVALA

Vsem, ki so mojega ljubljene očeta

JANEZA RAVNIKA

spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetja in vence in ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob tej težki uri, se najpristrčneje zahvaljujemo. Prav posebno pa smo dolžni zahvalo dr. Živcu za njegovo dolgotrajno pomoč v bolezni.

Jože Ravnik, sin,

Pristava 11

ter ostalo sorodstvo.

Gibanje prebivalstva

Rodile so: Mežek Brigita, tovarniška delavka iz Tržiča, Proletarska 15 — dekllico; Kramar Ana, gospodinja iz Tržiča, Trg svobode 27 — dekllico; Markun Frančiška, gospodinja iz Grahovš 18 — dekllico; Rajhard Silva z Jesenic — dekllico; Kunaj Marta, prešivalka iz Tržiča, Proletarska 35 — dekllico; Rustja Marija, tov. delavka iz Tržiča, Koroška 17 — dekllico. — Srečnim mamicam čestitamo!

Poročili so se: Grah Emerik, delavec, in Kolkaj roj. Šlibar Julijana, predica, oba iz Bistrice pri Tržiču. — Mnogo sreče!

Umrli so: Župec Frančiška, oskrbovanka, Tržič, Ravne 8, stara 83 let; Peharc Marija, upokojenka, Tržič, Proletarska 21, stara 71 let; Koman Anton, mizarški pomočnik iz Ljubljane, star 24 let; Aljančič Marija, preužitkarica, Križe 16, stara 71 let. — Svojem naše sožalje!

Ob 1. maju čestita svojim gostom in vsem Tržičanom ter se priporoča za obisk

Gostilna »Pri kolodvoru«

Karel Čapek:

UKRADENO DETE

Ko že govorimo o komisariju Bartošku, reče gospod Kratohvil, se dobro spominjam nekega primera, ki ni prišel v javnost, timera tega dne plane nenadoma v komisariat k temu Bartošku neka mlada gospa, žena svetnika za državna posestva, gospoda Lande, in grozovito joče. Bartošku se je žena smilila. Imela je otekel nos in bila zaradi joka vsa zabuhla. Zato jo prične tolažiti, kolikor pač to more in zna tak okorel samec, a poleg tega še policaj:

»Ali draga gospa, nikar se tako ne vznemirjajte, ne bo vam odsekali glave! Prespaš se bo in spet bo vse dobro. Ako bi pa še vedno preveč razgrajal, pojde z vami Hofman, da bi mu primazal eno na gobec. A vi, gospa, glejte, da ne boste več dali možu povoda za ljubosumnost.«

Na policiji večino podobnih družinskih tragedij rešujejo na ta način. Toda gospa je samo odkimala in tako tulila, da jo je bilo strašno gledati.

»No, hudiča,« je poizkusil sedaj Bartošek na drug način, »torej vas je zapustil! Čujte vendar, saj se bo capin vrnil! Ali je ta nič vreden, da zaradi njega tako silno jočete?«

»Go... gospod,« je spet zajočala, »meni so na ulici ukradli dete!«

»Kako?« se je začudil komisar. »Kaj bi z detetom! Morda se je izgubilo.«

»Ni se izgubilo,« je hlipala nesrečnica. »Moja Ruženka je bila komaj tri mesece stara.«

»Aha,« je rekel gospod Bartošek, ki ni imel pojma, kdaj dete shodi. »A kako so vam, prosim vas, mogli ukrasti dete?«

Potem, ko se ji je z vsemi možnimi prisegami zaklel, da ji bo pomagal najti dete, je izvedel, kako se je zgodilo. Bilo je tako: Gospod Landa je odšel na službeno potovanje po državnih posestvih in gospa Landova je sklenila, da sešije punčki lep podbradniček. Medtem ko je v trgovini izbirala svilo za sliček, je pustila voziček z Ruženko na ulici. A ko je prišla iz trgovine, ni bilo nikjer ne Ruženke ne vozička. To je bilo vse, kar je mogel komisar v dobre pol ure izvleči iz obupane mamice.

»No, gospa Landova, vse bo kmalu dobro,« reče končno komisar Bartošek. »Premislite, kdo naj bi bil ukradel dete! Po mojem mnenju tako majhno dete še nima nobene cene, zato ga

nihče ne more prodati. Toda voziček je že nekaj vreden, pa blazinica tudi — saj je bila v vozičku blazinica, kaj ne? Tako stvar se že izplača ukrasti. Mislim, da vam je nekdo ukradel voziček z blazinico, po vsej verjetnosti kaka ženska. Moški bi z vozičkom vzbujal preveč pozornosti, se vam ne zdi? Ženska bo vaše dete kje odvrгла,« jo je tolažil Bartošek. »Prosim vas, kaj naj bi ona z detetom? Prepričan sem, da vam še danes vrnemo vašo punčko, brž ko jo najdemo, seveda.«

»Toda Ruženka bo sestradana,« je jokala mlada mama, »saj bi jo že morala podojiti!«

»Jo bomo že mi podojili,« je obljubljal komisar. »Kar mirno pojdite domov! In je poklical nekega agenta v civilu, da bi spremil ubogo gospo.

Popoldne je komisar osebno pozvonil na vratih gospe Landove.

»Torej, gospa, voziček smo že našli, manjka nam samo še dete. Voziček smo našli prazen v veži neke hiše, v kateri sploh nimajo otrok. K vratarici je prišla neka ženska in ji rekla, da hoče samo podojiti dete, no, potem je odšla. Čudna stvar!« reče komisar. »Videti je, da je ta oseba res hotela ukrasti dete in nič drugega. Mislim, draga gospa, da tista ženska ne bo prizadela detetu nič hudega, ker ji je bilo toliko do vaše punčke, tudi je ne bo pojedla; skratka, lahko ste brez skrbi.«

»Toda jaz hočem svojo Ruženko nazaj,« je vpila obupana gospa Landova.

»Potem nam dajte njeno fotografijo ali točen opis,« reče komisar uradno.

»Ali, gospod komisar,« je jokala mlada gospa. »Saj veste, da otrok pred enim letom ni vredno slikati! Pravijo, da ni dobro, ker bi potem ne rasli.«

»Hm,« zamomlja komisar, »potem mi punčko vsaj točno opišite.«

»Nato jo je mamica opisala zelo obširno: kako lepe laske in nossek da ima Ruženka in kako krasne očke, da tehta 4490 gramov in da ima tako dražestno ritko in gubice na nožicah.

»Kakšne gubice?« je vprašal komisar.

»Take, da bi jih človek kar pojedel,« je jokala mamica, »in tako sladke prstke in kako se je že znala smehljati svoji mami.«

»Ali, za božjo voljo, gospa,« je vzkliknil gospod Bartošek, »po tem vašem opisu je ne moremo prepoznati. Ali je imela kak poseben znak?«

»Ima rožnato pentljo na kapici,« je hlipela mlada gospa.

»Ah, gospod, prosim, prosim, najdete mi moje Ruženko!«

»In kakšne ima zobe?« je spet vprašal gospod Bartošek.

»Nobenih nima, saj je stara komaj tri mesece! Ko bi le videli, kako se je sladko nasmihala mamic!« Gospa Landova pade na kolena: »Gospod komisar, obljubite mi, da jo boste našli!«

Velik uspeh naših smučarjev

V nedeljo, dne 11. aprila so trziški smučarji sodelovali kar na dveh mednarodnih tekmovanjih, 6 članov in 1 članica v Bleibergu v Avstriji, 3 člani pa na Kaninu v Italiji. Kljub temu, da so bile moči deljene, so dosegli tekmovalci v Avstriji izreden uspeh. V zelo močni konkurenci avstrijskih tekmovalcev iz Koroške, Stajerske in vzhodne Tirolske se je kar pet Tržičanov uvrstilo med prvih deset, medtem ko je šesti, Tine Mulej kot gost, moral zaradi padca odstopiti. Uveljaviti se tudi ni mogla edina predstavnica žensk. Izmed vseh pa se je najbolje odrezal seveda naš Janez Stefe, ki je zopet imel svoj dan in je v elegantni, drzni vožnji premagal vse nasprotnike ter zasedel prvo mesto.

Tekmovalna proga, ki je bila kombinacija veleslaloma in slaloma in je bila dolga okoli 1000 metrov, je potekala izpod Dobrača. Ob krasnem vremenu je tekme gledalo preko 600 gledalcev, ki so bili nad vožnjo Tržičanov navdušeni, še prav posebej pa nad uspehom Janeza Štefeta, ki je po nekaj letih odsotnosti zaradi težke poškodbe zopet dokazal, da je še vedno najboljši jugoslovanski smučar.

Progo so tekmovalci morali prevoziti dvakrat. Po prvem teku je bil Janez na drugem mestu, v drugem teku pa je zapeljal kot v svojih najboljših časih in sigurno zmagal. Rezultat iz prvega teka je tudi popravil Ludvik Dornik, ki je v prvem teku padel in se je tako uvrstil skupno na četrto mesto. V obeh tekih so vozili sigurno

in lepo tudi Janez Perko, Franci Primožič in Vinko Švab, ki so končno zasedli sedmo mesto, osmo in deseto mesto.

REZULTATI:

1. Stefe Janez, Tržič 2.02.7
  2. Šölle Fritz, Avstrija 2.03.7
  3. Lipautz Norbert, Avstr. 2.03.8
  4. Dornik Ludvik, Tržič 2.08.3
  5. Klaurer Eberh., Avstr. 2.12.3
  6. Kriebler Reinhard, Av. 2.15.0
  7. Perko Janez, Tržič 2.16.0
  8. Primožič Franc, Tržič 2.21.5
  9. Hopfgartner Hans, Av. 2.23.7
  10. Švab Vinko, Tržič 2.29.2
- Skupaj je nastopilo 69 članov in 9 članic.

Tekmovalci so bili v Avstriji sprejeti tovariško in prireditelj se je potrudil, da so se vsi počutili kar najbolje. Najboljši so dobili lepa častna in praktična darila, Janez Stefe med drugim tudi odlično ročno uro.

Druga skupina, ki je sodelovala na tekmah v Italiji, se je odrezala nekoliko slabše, bila pa je tam tudi konkurenca močnejša, saj je sodelovala vsa italijanska državna reprezentanca. Najboljši od Tržičanov je bil Janko Krmelj na 15. mestu; Matevž Lukanc je bil 20. in Peter Križaj 27.

Kot moštvo so Tržičani osvojili v Italiji tretje mesto za Italijani in Beljakom, medtem ko v Avstriji tekmovalje ni bilo moštveno.

28. aprila tradicionalno tekmovalje v veleslalomu na Zelenici

Z navedenimi nastopi so tekmovalja v letošnji sezoni za smučarje v glavnem zaključena, pred nami je le še tradicionalno

tekmovalje v veleslalomu na Zelenici, ki bo 28. aprila. Na to tekmovalje so vabljeni vsi najboljši jugoslovanski smučarji, poleg njih pa tudi Avstrijci in Italijani. Nastop dveh avstrijskih moštev je že zagotovljen, medtem ko od Italijanov še ni odgovora. Pri izvedbi tega tekmovalja ima prireditelj velike težave s stanovanji, zato apeli-

ramo na vse Tržičane, da zopet pokažejo svojo pripravljenost pomagati in za eno ali dve noči odstopijo razpoložljiva prenočišča. Prosimo tudi vse forume in podjetja, da prirediteljem finančno pomagajo in podarijo potrebna darila, ki bodo tekmovalcem pomenila nagrado za ves trud in požrtvovalnost na tekmovanjih.

Avto moto društvo je dobilo prapor

Trziško Avto-moto društvo si je s svojimi izrednimi uspehi priborilo sloves ne samo v Sloveniji, temveč tudi v ostalih republikah. Velika požrtvovalnost, bogate izkušnje in nesebičnost tekmovalcev, funkcionarjev in drugih aktivnih članov društva so mnogo pripomogle k hitremu vzponu društva in njegovemu ugledu. Velik delež je prispevalo društvo k splošnemu razvoju motorske tehnike in tehnične ravni ljudi v Tržiču in daleč okrog.

Za neutrudljivo in uspešno delo je društvo prejelo srebrno plaketo Borisa Kidriča. To veliko priznanje ga je uvrstilo med najboljša društva in ga postavilo na visoko stopnjo in vidno mesto med društvi v Jugoslaviji. Tako močno in uspešno društvo ima vsa pravico do svoje zastave.

V nedeljo, 7. marca 1957 je ob 9.30. uri društvo svečano razvilo svoj prapor. Na častnem odru na Trgu svobode je kum dr. Milko Goršič, predsednik republiškega sveta za prosveto in predsednik Ljudske tehnike Slovenije, slavnostno izročil predsedniku društva prapor in rekel, naj ta zastava spremlja dru-

štvo povsod, naj mu bo simbol nesebičnega dela in naj ga vodi k novim uspehom. Predsednik trziškega Avto-moto društva je odvil svetlo modro zastavo z emblemom Avto-moto zveze Jugoslavije in jo izročil zastavonosni, ki je obljubil, da jo bo nosil in zvesto varoval. Zastopnik republiške avto-moto zveze in predstavniki oblasti v Tržiču so čestitali in želeli, da bi društvo imelo še mnogo uspehov v prihodnosti.

Vzdolž trga je množica ljudi z obeh strani pozdravljala predstavnik društva in prapor. Pred odrom se je razvrstilo kakih 50 motoristov, članov društva. Ob koncu svečanosti so motoristi izvršili slavnosten mimohod in pred njimi je plapolal svetlomodri prapor.

Bombažna predilnica in tkalnica v Tržiču sporoča, da so za leto 1957 izčrpali vsi njeni skladi, ki bi mogli priti v poštev za izdajanje podpor raznim društvom in organizacijam. Zaradi tega naj se v tem oziru nihče ne obrača na podjetje, ker se take prošnje ne bodo upoštevale, niti ne bo podjetje nanje odgovarjalo.

»No, videli bomo,« je v zadregi mrmral komisar. »Prosim vas, vstanite! Poslušajte! Odgovoriti si moramo, zakaj je ta oseba ukradla vašo Ruženko. Ali mi lahko poveste, čemu naj služi takle dojenček?«

Gospa Landova je zastrmela v komisarja.

»Pa to je vendar nekaj najlepšega na svetu,« mu je pojasnila. »Gospod, kaj ni v vas res nobenih materinskih čustev?«

Gospod Bartošek ni maral priznati tega nedostatka in hitro reče: »Mislim, da bi tako deteče mogla ukrasti le mati, ki je izgubila svoje lastno in hoče dobiti drugo. Veste, to je tako kot v kavarni, ko vam kdo odnese vaš klobuk. Tedaj vzamete tujega in greste. V ostalem sem že dal ukaz, naj se dožene, komu je v Pragi v poslednjem času umrlo trimesečno dete. In moji ljudje bodo odšli in iskali. Toda z vašim opisom punčke ne bodo mogli spoznati.«

»Ali jaz jo bom spoznala,« je hlipala gospa Landova.

Gospod komisar je zmignil z rameni: »Pa vendar bi se zaklet, da je ta ženska ukradla to dete zaradi neke velike koristi. Draga gospa, zelo malo ukradejo iz ljubezni, povečini kradejo zaradi denarja. Ali za vraha, ne jočite več, saj bomo storili vse, kar moremo.«

Ko se je gospod Bartošek vrnil na komisarjat, je rekel svojim ljudem: »Poslušajte, kdo izmed vas ima trimesečnega smrkavca? Privedite mi ga sem!«

In tako je žena nekega policaja prinesla svojo najmlajšo. Gospod komisar ji ukaže, naj jo razvije in reče: »Saj je mokra! No, torej, nekaj dlake ima na glavi, in gubice tudi ima. A, to je nos, kajne? In zob tudi nima. Prosim vas, gospa, v čem se ta dojenček razlikuje od drugega?« Policajeva žena pritise svojo najmlajšo na prsi. »Pa to je moja Manjička,« reče ponosno. »Ali ne vidite, gospod komisar, da je cel oče?«

Gospod komisar pogleda posmehljivo policaja Hofmana. Temu so kar sršali brki iz smešne napetega gobca. Svojeja potomca je z debelim prstom bezal pod brado in brundal: »Haf, haf!«

»Hm, torej... ne vem!« je godrnjal komisar. »Tale nos se mi zdi nekam drugačen, a najbrž bo še zršel. Čakajte! Takoj pojdem v park, da bi videl, kakšni so drugi dojenčki. Tako je s to stvarjo. Razne tatiče in potepuhe policaji takoj spoznajo, ali s takim smrkavcem v plečnicah je vse drugače. To je že ležil primer.«

Čez eno uro se je komisar Bartošek vrnil ves poklapan.

»Čujte, Hofman,« reče, »to je grozno! Pa ti otroci so vsi enaki! Kako naj odredim otrokov opis? — Išče se trimesečno dete ženskega spola. Ima laske, nosek, očke in na zadnjici gubice. Posebni znaki: tehta štiri tisoč štiri sto devédeset gramov. Ali je to dovolj?«

»Gospod komisar,« reče Hofman resno, »jaz ne bi postavljaj v oglas tistih gramov. Veste, kako je? Majhno dete tehta danes več, jutri manj, vse je odvisno od prebave.«

»Ježšmarija,« zastoka komisar, »pa odkod naj vse to vem? Dojenčki ne spadajo v moj resor. Vendar čujte,« reče z olajšanjem, »kako bi bilo, da vse to naprtim drugemu na vrat, recimo Društvu za zaščito mater in otrok?«

»Hm,« pripomni policaj, »toda nam je bilo to javljeno kot tatvina.«

»Res je. Prav imate,« zagodrnja komisar. »Moj bog, da bi bila vsaj ukradena ura ali kaka druga pametna stvar, tedaj bi vedel, kaj naj delam. Toda, človek, jaz nimam niti pojma, kako naj se iščejo ukradeni otroci!«

V tem trenutku so se odprla vrata in neki policaj privede gospo Landovo vso objokano.

»Gospod komisar,« raportira le-ta, »ta ženska je hotela neki gospe na ulici iztrgati dojenčka iz naročja. Pri tem je tako kričala in razgrajala, da sem jo pripeljal sem.«

»Za božjo voljo, gospa Landova,« reče komisar, »kaj ste znoreli?«

»Pa to je bila moja Ruženka,« je jokala mlada žena.

»Kje, kakšna Ruženka?« jo prekine policaj. »Tista žena se piše Roubalova iz Budečske ulice, a tisto dete je njen trimesečni sinek.«

»No, ali ste slišali, nesrečnica?« zagrmil gospod Bartošek. »Če se nam boste še mešali v naše zadeve, vas bom pognal k hudiču! Ali ste razumeli?... Čakajte,« se nenadoma spomni, »s katerim imenom kličete svojo punčko?«

»Pravimo ji Ruženka,« je jokala mamica, »Dudenka, Didi, Bobica, jagoda, angelček, atova, mamina, dušica, ptičica, rožica, zlatica...«

»In na vsa ta imena odgovarja?« jo vpraša komisar zaprepaščen.

»Res, ona vse razume,« je trdila mamica skozi solze. »Saj je tako pametna! Srce mamino! Če bi le vedeli, kako se sladko smeje, ko jo žgečkam: hohof, bububu, tidlimidli ali titi...«

»To nam bo malo pomagalo,« pripomni komisar. »Na žalost moram priznati, gospa Landova, da še nisimo ničesar dosegli. Moji ljudje so se zglašili v vseh družinah, kjer je umrlo tako trimesečno dete, toda vaše Ruženke ni nikjer.«

Gospa Landova je nekaj časa napeto razmišljala. Nenadoma pa vzklikne, polna novega upanja:

»Gospod komisar, dala bom deset tisoč tistemu, ki mi najde Ruženko. Razpišite nagrado, a kdor najde sled za mojim detem, prejme deset tisoč.«

»Jaz tega ne bi storil, draga gospa,« reče gospod Bartošek.

»Vi ste človek brez srca,« vzklikne mlada žena. »Jaz bi

FRANC BEDINA dimnikarski mojster	FRANC STRITH drž. tesarski mojster
STANKO DOVŽAN žaga	SILVA KRAJNC gostilna pri Žumru
FRANC BOHINC izdelovalnica otroških čevljičkov	Gostilna pod Košuto PODLJUBELJ
ANTON GOLOB pečar	VINKO KOŠIR gostilna pri Damulneku TRŽIČ
„PREMA“ FRANCKA MANDIČ čevljarstvo	

Vsem tržiškim občanom čestita ob 1. maju
Trgovina z usnjem

Runo

v TRŽIČU

Vsem Tržičanom čestita ob 1. maju
MESARSKO PODJETJE
v TRŽIČU

Ob 1. maju čestita vsem Tržičanom
TRGOVSKO PODJETJE

„Prehrana“

v TRŽIČU

Vsem Tržičanom čestita ob 1. maju
Trgovsko podjetje

„PRESKRIBA“

v TRŽIČU

Vsem občanom tržiške občine
čestita ob prazniku dela
delovni kolektiv

TOVARNE LEPENKE

na Slapu pri Tržiču

Ob prazniku dela čestita
vsemu prebivalstvu tržiške občine

**„Gaceniška
ablačilnica“**

KRANJ

Poslovalnica v Tržiču, Trg svobode 18

Ob 1. maju čestitajo občanom tržiške občine

**GOZDNE
SEMENARNE IN DREVESNICE**

MENGES

Ob prazniku dela čestita
vsem Tržičanom

„USNJE“

trgovina na drobno z obutvijo, usnjem in
čevljarskimi potrebščinami

JUBLJANA

Ob 1. maju
prazniku dela
pošilja
delovni kolektiv

TOVARNE OBUTVE

T R Ž I Č

iskrene čestitke in najboljše želje vsem
občanom občine Tržič

Ob 1. maju čestitajo vsemu prebivalstvu tržiške občine
k doseženim uspehom in želijo novih zmag na poti v socializem

Občinski ljudski odbor občine Tržič

Občinski komite SZDL

Občinski odbor ZB NOV

Občinski komite ZKS

Občinski komite LMS

Vsem delovnim kolektivom naše občine čestitajo ob 1. maju, prazniku dela k njihovim dosedanjim uspehom

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
v TRŽIČU

ZDRAVSTVENI
DOM
v TRŽIČU

LEKARNA
v TRŽIČU

RESTAVRACIJA
„POSTA“
TRŽIČ

KAVARNA
IN GOSTILNA
„ZELENICA“
TRŽIČ

Ob 1. maju čestita vsem Tržičanom
Kleparstvo in vodno instalaterstvo
v TRŽIČU

GRADBENO
PODJETJE
v TRŽIČU

„REMONT“
v TRŽIČU

Ob prazniku dela čestita vsem občanom
tržiške občine

Tovarna finega pohištva
v TRŽIČU

Vsem občanom tržiške občine čestita ob
prazniku dela
delovni kolektiv

Ob 1. maju čestita vsem tržiškim občanom
TOVARNA USNJA
„RUNO“
TRŽIČ

Tovarne kos in srpov
v TRŽIČU

Ob 1. maju - prazniku dela pošilja

DELOVNI KOLEKTIV

Kombažne predilnice in tkalnice

V TRŽIČU

iskrene čestitke in najboljše želje vsem občanom občine Tržič

MLEČNA RESTAVRACIJA V TRŽIČU ZADRUŽNA MLEKARNA Čirče	ZADRUŽNA POSLOVNA ZVEZA - VIS Prodajalna v Tržiču Prodaja dalmatinskih vin	SLAŠČICARNA IN KAVARNA KLANJ	POTOVALNA AGENCIJA »TRIGLAV« BLEĐ
---	---	--	---

Trgovsko podjetje
ZELENJAVA
v KLANJU
Poslovalnica v Tržiču, Trg svobode 12

Elektrotehnično podjetje
KLANJ
Priporoča se za izvršitev vseh elektroinštalacij in del s področja elektromehanike, radiomehanike, finomehanike, galvanizacije in železostugarstva

**POSLOVNA ZVEZA
ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO**
v KLANJU
čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob
1. maju — prazniku dela

**TRGOVINSKA
ZBORNICA**
za okraj KLANJ
čestita vsemu prebivalstvu tržiške občine
ob 1. maju — prazniku dela

Ob prazniku dela
čestita prebivalstvu
občine Tržič
**Gozdno
gospodarstvo**
KLANJ

Ob 1. maju čestita
vsem tržiškim občanom
Projektivno podjetje
KLANJ
Titov trg 3

VOZNI RED NA PROGI LJUBLJANA - TRŽIČ

Ljubljana	6.00	8.30	11.00	11.45	13.00	13.30	15.00	17.00	18.00	19.00	20.20	
Kranj	6.40	9.10	11.40	12.25	13.40	14.10	15.40	17.40	18.40	19.40	21.10	
Križe	7.00	9.30	12.00	12.45	14.00	14.30	16.00	18.00	19.00	20.00	21.30	
Tržič	7.10	9.40	12.10	12.55	14.10	14.40	16.10	18.10	19.10	20.10	21.40	
Tržič	5.10	5.50	6.15	7.15	8.00	9.00	10.15	13.00	13.30	14.30	16.30	18.30
Križe	5.20	6.00	6.25	7.25	8.10	9.10	10.25	13.10	13.40	14.40	16.40	18.40
Kranj	5.45	6.25	6.50	7.50	8.35	9.35	10.50	13.35	14.05	15.05	17.05	19.05
Ljubljana	6.20	7.00	7.25	8.25	9.10	10.10	11.25	14.10	14.40	15.40	17.40	19.40

*	*	*	*	*	*	**		*	*	*	*	*	*	**
7.00	11.00	15.00	17.00	19.00	23.00	23.30	Ljubljana	6.20	8.30	10.10	14.10	18.40	20.40	20.40
7.40	11.40	15.40	17.40	19.40	23.40	0.10	Kranj	5.45	7.55	9.35	13.35	18.05	20.05	20.05
8.10	12.10	16.10	18.10	20.10	24.10	0.40	Tržič	5.10	7.20	9.00	13.00	17.30	19.30	19.30

* Ob nedeljah in državnih praznikih

** Ob sobotah

Ob 1. maju čestita vsemu prebivalstvu tržiške občine

SAP - TURIST BIRO